

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 184g/2023

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din articolul 184¹ alin. (8) din Codul vamal
*(cazul în care intervine încheierea regimului vamal de admitere temporară
pentru mijloacele de transport auto declarate prin acțiune)*

CHIȘINĂU

29 august 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae ROȘCA, *Președinte*,
dnei Domnica MANOLE,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judcători*,
cu participarea dnei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 25 iulie 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 august 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal” din articolului 184¹ alin. (8) din Codul vamal, ridicată de dl Vadim Leșan, parte în dosarul nr. 5r-166/2023, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Mihail Cojocaru de la Judecătoria Bălți, sediul central, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 20 aprilie 2023, Serviciul vamal a întocmit un proces-verbal și o decizie cu privire la comiterea contravenției prevăzute de articolul 287 alin. (17) (*încălcarea regulilor vamale*) din Codul contravențional de dl Vadim Leșan. Nefiind de acord cu aceste acte de constatare și examinare a contravenției, dl Vadim Leșan a formulat o contestație împotriva lor.

4. Pe parcursul examinării cauzei, dl Vadim Leșan a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal” din articolului 184¹ alin. (8) din Codul vamal.

5. Printr-o încheiere din 29 iulie 2023, Judecătoria Bălți, sediul central, a ridicat excepția de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

[...]”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

[...]”

7. Prevederile relevante ale Codului vamal, adoptat prin Legea nr. 1149 din 20 iulie 2000, sunt următoarele:

Articolul 184¹

Declararea prin acțiune a mijloacelor de transport introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice

„[...]

(8) Regimul vamal de admitere temporară pentru mijloacele de transport auto declarate prin acțiune al căror termen de aflare pe teritoriul vamal a expirat și în privința cărora a fost emisă decizia cu privire la contravenția vamală se încheie din oficiu, cu efectuarea mențiunilor corespunzătoare în sistemul informațional, după încasarea drepturilor de import calculate conform legislației la data emiterii deciziei de regularizare, **în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal** în termen de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință a deciziei cu privire la contravenția vamală. După achitarea drepturilor de import, organul vamal, la solicitare, va perfectă formularul tipizat TV-25.”

8. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 287

Încălcarea regulilor vamale

„[...]

(17) Nerespectarea condițiilor de derulare a regimului vamal de admitere temporară a vehiculelor declarate prin acțiune

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale, cu obligarea scoaterii vehiculului de pe teritoriul Republicii Moldova.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției susține că textul „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal” din articolului 184¹ alin. (8) din Codul vamal nu corespunde exigențelor calității legii, deoarece nu distinge cazurile în care mijlocul de transport nu mai există, de fapt (de exemplu, a fost vândut pe piese).

10. În viziunea autorului excepției, cazul stabilit de prevederile contestate încalcă dreptul de proprietate al persoanei, deoarece impune o sancțiune pecuniară suplimentară celei stabilite pentru comiterea faptei prevăzute de articolul 287 alin. (17) din Codul contravențional. De asemenea, autorul excepției afirmă că textul contestat nu-i permite instanței de judecată să aprecieze proporționalitatea faptelor și a sancțiunilor stabilite în funcție de circumstanțele factuale ale fiecărui caz particular.

11. Prin urmare, autorul excepției consideră că prevederile contestate contravin articolelor 8, 16 alin. (2), 20, 23, 26, 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul vamal, ține de competența Curții Constituționale.

14. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte într-un proces pendinte la instanța de judecată de judecată. Astfel, Curtea constată că ea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal” din articolului 184¹ alin. (8) din Codul vamal. Acest text nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

16. Curtea a stabilit în jurisprudența sa, ca o condiție de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate, și faptul că prevederile contestate trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei (a se vedea HCC nr.2 din 9 februarie 2016, punctul 1 din dispozitiv). Curtea va analiza aplicabilitatea prevederii contestate la soluționarea cauzei din fața instanței de drept comun.

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză contravențională care are ca obiect examinarea unei contestații împotriva unui proces-verbal și a deciziei de sancționare pentru comiterea contravenției prevăzute de articolul 287 alin. (17) din Codul contravențional (a se vedea §§ 3-4 *supra*).

18. Curtea observă că articolul 287 alin. (17) din Codul contravențional sancționează nerespectarea condițiilor de derulare a regimului vamal de admitere

temporară a vehiculelor declarate prin acțiune. Această prevedere reprezintă o normă de trimitere, urmând a fi concretizată prin prevederile altui act normativ, care stabilește condițiile și perioada regimului vamal de admitere temporară. În continuare, Curtea observă că regimul vamal de admitere temporară este reglementat, *inter alia*, de articolele 64-73¹ din Codul vamal. În acest sens, Curtea notează că norma contravențională de trimitere și normele din Codul vamal cu privire la admiterea temporară îi permit persoanei, agentului-constatator și instanței de judecată să prevadă care conduită atrage răspunderea contravențională, conform articolului 287 alin. (17) din Cod.

19. Dimpotrivă, Curtea observă că articolul 184¹ alin. (8) din Codul vamal se referă la o etapă distinctă a regimului vamal de admitere temporară, *i.e.* la încheierea acestui regim pentru mijloacele de transport auto al căror termen de aflare pe teritoriul vamal a expirat. Potrivit acestei prevederi, regimul vamal de admitere temporară pentru mijloacele de transport auto declarate prin acțiune, al căror termen de aflare pe teritoriul vamal a expirat și în privința cărora a fost emisă decizia cu privire la contravenția vamală, se încheie din oficiu, cu efectuarea mențiunilor corespunzătoare în sistemul informațional, după încasarea drepturilor de import calculate conform legislației la data emiterii deciziei de regularizare, în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal în termen de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință a deciziei cu privire la contravenția vamală.

20. Curtea reține că emiterea deciziei de regularizare referitoare la încasarea drepturilor de import pentru autovehicul și, prin urmare, încheierea din oficiu a regimului vamal în discuție reprezintă o etapă ulterioară emiterii deciziei cu privire la contravenția vamală și nescoaterii mijlocului de transport în termen de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință a acestei decizii.

21. Având în vedere cele menționate anterior, Curtea nu poate constata cum ar putea fi aplicat textul contestat din articolul 184¹ alin. (8) din Codul vamal de către instanța de judecată la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

22. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea vizează, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. De invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia. În caz contrar, excepția de neconstituționalitate riscă să devină un instrument simulat, o *actio popularis*, pierzându-și, în aceste condiții, caracterul ei efectiv și concret (a se vedea DCC nr. 54 din 19 aprilie 2022, § 32; DCC nr. 126 din 13 septembrie 2022, § 20; DCC nr. 64 din 29 iunie 2023, § 18).

23. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „în cazul neexecutării obligației de scoatere a mijlocului de transport de pe teritoriul vamal” din articolului 184¹ alin. (8) din Codul vamal, ridicată de dl Vadim Leșan, parte în dosarul nr. 5r-166/2023, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Nicolae ROȘCA

Chișinău, 29 august 2023

DCC nr. 108

Dosarul nr. 184g/2023